

Тема 1

Самостійна робота

Використовуючи самостійний пошук, наведіть приклади музеїв України, вказуючи їхній профіль, статус, відомчу приналежність.

Врахуйте, що єдиної класифікації ще не створено. При роботі спирайтеся на таку систему класифікації музеїв¹:

1. Типи музеїв за суспільним призначенням:

- науково-дослідні музеї;
- навчальні музеї;
- науково-просвітницькі музеї;
- дитячі музеї.

2. Типи музеїв за характером спадщини, що зберігається. Відповідно до неї виділяють музеї колекційного і ансамблевого типів.

3. Групи музеїв за приналежністю до певного власника. Сучасне законодавство розділяє всі музеї на державні і недержавні. Крім того, з'явилися нові форми: муніципальні, приватні, церковні музеї.

4. Групи музеїв за масштабом діяльності (адміністративно-територіальною ознакою). До них відносяться центральні, національні, республіканські, обласні, районні та міські музеї.

5. Групи музеїв за статусом (статусної позиції). Статус музею визначає положення музею в музейній ієрархії, коло його особливих прав і обов'язків. У цій класифікації виділяють головні музеї, які координують діяльність певної профільної групи музеїв, філії музеїв і музеї-заповідники.

6. Групи музеїв за профілем. Це найбільш універсальна класифікація. Вона відображає зв'язок музеїв з певною галуззю наукового знання, виробничої діяльності, видом мистецтва, галуззю культури або виробництва. Профіль музею визначає склад колекцій, тематику експозицій, зміст наукових досліджень і впливає на основні напрями та форми музейної діяльності.

Профільні групи музеїв

1. Гуманітарні музеї. До них відносяться історичні, музеї мистецтва (художні, театральні, музичні, музеї кіномистецтва), літературні музеї.

2. Природничо-наукові музеї. До них відносяться біологічні (ботанічні, зоологічні, музеї живих об'єктів), геологічні (палеонтологічні, мінералогічні), музеї ґрунтознавства, медичні тощо.

3. Музеї науки і техніки (науково-технічні музеї). Це багатопрофільні (політехнічні) музеї, галузеві музеї. Вони зберігають та демонструють історію розвитку і сучасний стан науки і техніки (або окремих технологій) і їх вплив на еволюцію людського суспільства.

Зверніть увагу, що будь-яка класифікація умовна, багато музеїв можна віднести до кількох профільних груп. Музеї, що поєднують ознаки двох і більше профілів, а іноді профільних груп (історико-архітектурні, літературно-художні), прийнято визначати як комплексні.

Найбільш поширеним та показовим видом комплексних музеїв є краєзнавчі.

---

¹ Гайдай О. М. Музеезнавство. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 212 с.

До комплексних музеїв можна віднести екомuzeї, велику частину меморіальних музеїв.

Особливе місце в музейному і освітньому просторі займають шкільні музеї.